

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 154/07-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. F. F. a Ing. E. F., obaja bytom B., zastúpených advokátom JUDr. Ľ. F., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 316/04 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. F. F. a Ing. E. F. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 20. februára 2007 doručená sťažnosť Ing. F. F. a Ing. E. F., obaja bytom B. (spolu ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. Ľ. F., Advokátska kancelária, B., ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a v čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 316/04.

Zo sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovatelia 6. decembra 2004 podali okresnému súdu návrh na určenie povinnosti spoločnosti H., spol. s r. o., B. (ďalej len „odporca“), odpredať im v súlade so zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov byt v B., ktorý im bol pridelený 27. augusta 1987 ako podnikový byt. Podľa tvrdenia sťažovateľov okresný súd v predmetnej veci koná so zbytočnými prieťahmi.

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uviedli:

„(...) Okresný súd v Bratislave IV. po začatí konania, sp. zn. 9 C 316/04 dňa 6. 12. 2004 okrem pojednávania, ktoré bolo vytýčené a konalo sa dňa 31. 3. 2006, t. j. (po 15 mesiacoch od začatia konania) a bolo odročené na neurčito nevykonal absolútne žiadny procesný úkon na prejednanie veci samej. Okresný súd zasa nekoná absolútne bezdôvodne v predmetnej veci už po dobu (11 mesiacov) po pojednávaní dňa 31. 3. 2006.

Právny zástupca navrhovateľov v 1. a 2. rade na pojednávaní dňa 31. 3. 2006 predložil na súd doplnenie žalobného návrhu doručeného Okresnému súdu Bratislava IV. dňa 6. 12. 2004. Súd doplnenie návrhu krátkou cestou doručil na pojednávaní právnenému zástupcovi H. spol. s r. o. B.

Navrhovateľom v 1. a 2. rade nie je známe, že by súd vyzval právneho zástupcu žalovaného H. spol. s r. o. aby v určenej lehote sa vyjadril k doplneniu žalobného návrhu. Takéto vyjadrenie tiež nebolo súdom doručené právnenému zástupcovi navrhovateľov.

V rámci doplnenia žalobného návrhu bol podaný aj návrh žalobcom v 1. a 2. rade aby súd rozhodol o nadobudnutí vlastníckeho práva k bytu na 10. poschodí bytového domu v B. v nájme navrhovateľov v 1. a 2. rade so spoločnosťou H. spol. s r. o., B. ako o predbežnej (prejudicijálnej otázke) nakoľko podľa názoru právneho zástupcu navrhovateľov sa jedná o protizákonný a absolútne neplatný právny úkon, pričom jeho

neplatnosť vyplýva priamo zo zákona (*ex lege*). Nadobudnutie vlastníckeho práva so spoločnosťou H. spol. s r. o. je *contra legem* s ustanoveniami zákona č. 182/1993 Z. z., a to od začiatku a spätne (*ex tunc*).

Na základe tejto objektívnej právnej skutočnosti v rámci doplnenia žalobného návrhu, podľa § 92 ods. 2 O. s. p. bol podaný aj návrh aby súd rozhodol o pribratí do konania namiesto doterajšieho účastníka, žalovaného H. spol. s r. o., B. JUDr. L. Ch., ktorý nadobudol vlastnícke právo k bytu navrhovateľov z vlastníctva štátu v dražbe súlade s ustanovením § 47b zákona č. 92/1991 Zb. O podmienkach prevodu majetku štátu na iné osoby v znení zákona č. 91/1992 Zb. ešte pred účinnosťou zákona č. 182/1993 Z. z. O vlastníctve bytov a nebytových priestorov, t. j. dňom 01. 09. 1993. (...)

Ani o týchto procesných návrhoch navrhovateľov v 1. a 2. rade od predloženia na Okresný súd Bratislava IV. na pojednávaní dňa 31. 3. 2006 doposiaľ, t. j. už po dobu 11 mesiacov súd nerozhodol. (...)

Navrhovateľ 1. a 2. rade má za to, že nečinnosťou Okresného súdu v Bratislave IV. v právnej veci vedenej pod sp. zn. 9 C 316/04 (...) bolo porušené jeho základné právo zaručené:

- 1.) Článkom 6 ods. 1 dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (...)
- 2.) Článkom 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (...)
- 3.) Článkom 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (...)

Nečinnosťou Okresného súdu v Bratislave IV - bolo zapríčinené, že nebolo rozhodnuté o právach navrhovateľa 1. a 2. v primeranej lehote a ich vec nebola spravodlivo rozhodnutá ani po dobu 2 rokov a 2 mesiacov, t. j. 26 mesiacov.“

Sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom takto:

„1. Nečinnosťou Okresného súdu v Bratislave IV. vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 316/04 zo dňa 6. 12. 2004 došlo k porušeniu základného práva Ing. F. F. a Ing. E. F. na súdnu a inú právnu ochranu aby jeho vec bola prerokovaná bez zbytočných prieťahov zaručených v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa Čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresný súd v Bratislave IV. je povinný zaplatiť Ing. F. F. a Ing. E. F. spolu finančné zadostučinenie 100.000 (...) Sk, ktoré je Okresný súd v Bratislave IV. povinný im vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresnému súdu v Bratislave IV. vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 316/04 sa prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

4. Ing. F. F. a Ing. E. F. sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 11 404 (...) Sk, ktorú je Okresný súd v Bratislave IV. povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu advokáta JUDr. L. F. (...) do jedného mesiaca po právoplatnosti tohto nálezu.“

Pretože sťažovatelia v sťažnosti pred ústavným súdom nepreukázali, že pred podaním ústavnej sťažnosti vyčerpali právne prostriedky, ktoré im zákon na ochranu ich základných práv účinne poskytuje a na použitie ktorých boli oprávnení podľa osobitných predpisov, ústavný súd ich listom zo 16. mája 2007 vyzval, aby túto skutočnosť preukázali, prípadne aby preukázali také objektívne dôvody, z ktorých by bolo zrejmé, že podaním takejto sťažnosti by sa nedomohli účinnej ochrany svojho základného práva.

Na výzvu ústavného súdu reagoval právny zástupca sťažovateľov podaním z 30. mája 2007, v ktorom uviedol:

„Podľa vyjadrenia sťažovateľa 1. a 2. nebola podaná písomná sťažnosť na prieťahy v konaní, v právnej veci sp. zn. 9 C 316/04 zo dňa 6. 12. 2004 na Okresnom súde Bratislava IV. v zmysle zákona č. 80/1992 Zb. alebo § 62 zák. č. 757/2004 Z. z., ani sťažovateľom 1. a 2., a ani právnymi zástupcami predsedovi prvostupňového súdu. (...)

Nepodanie sťažnosti na prieťahy v konaní predsedovi okresného súdu, tvrdím, že nemôže byť právne relevantnou prekážkou na prijatie podnetu na ďalšie konanie ústavným súdom o porušení práva na prerokovanie veci v primeranej lehote, a bez zbytočných prieťahov, ak nemôže byť takouto právne relevantnou prekážkou na prijatie podnetu na ďalšie konanie v zmysle (...) judikátu (uznesenia Ústavného súdu SR, sp. zn. III. ÚS 62/01 z 19. júna 2001) postup predsedu súdu prvého stupňa pri vybavovaní prípadnej sťažnosti v zmysle § 23 zák. č. 80/1992 Zb. (o Štátnej správe súdov), keď v konaní v ktorom sa rozhoduje o právach a povinnostiach účastníkov, došlo objektívne k faktickému porušeniu

práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote a bez zbytočných prieťahov, vzhľadom na ustanovenia § 100 ods. 1 a § 115 ods. 1 O. s. p.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh vrátane sťažnosti predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania (m. m. IV. ÚS 292/04).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (I. ÚS 21/99, I. ÚS 20/05, IV. ÚS 74/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní [(podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach

a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“) účinného v relevantnom čase v spojení s § 6 zákona č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch a sudcoch“) a s účinnosťou od 1. apríla 2005 podľa § 3 ods. 7 a § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“) je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, príp. v čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že účinne využil označené právne prostriedky podľa zákona o štátnej správe súdov v spojení so zákonom o súdoch a sudcoch a od 1. apríla 2005 aj právne prostriedky podľa zákona č. 757/2004 Z. z., alebo ak sa preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu podanie sťažnosti na prietahy v konaní podľa § 17 ods. 1 zákona o štátnej správe súdov v spojení s § 6 zákona o súdoch a sudcoch sa do účinnosti zákona č. 757/2004 Z. z. zásadne považovalo za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov. Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach (§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1) zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť (§ 116 a § 118 citovaného zákona).

Ako vyplýva z podania sťažovateľov z 30. mája 2007, sťažovatelia sťažnosť na prietahy v konaní predsedovi súdu nepodali.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti dospel k názoru, že sťažovatelia nevyužili účinný právny prostriedok ochrany proti zdĺhavému konaniu okresného súdu a nepreukázali ani to, že uvedenú podmienku nespĺnili z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodit' ani z obsahu sťažnosti a ani z podania sťažovateľov z 30. mája 2007, preto nie sú splnené podmienky na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Na základe týchto zistení a právnych záverov ústavný súd sťažnosť sťažovateľov už pri jej predbežnom prerokovaní odmietol pre jej neprípustnosť (§ 25 ods. 2 a § 53 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2007